

gjøres ansvarlige til Erstatningskrav. Det er nødvendigt, at det er saaledes, thi, var det ikke saaledes, havde Rigsdagen i Virkeligheden ingen Bevillingsmyndighed; men i samme Grad, som det har været nødvendigt at udstyre Thinget med disse store og vigtige Rettigheder, i samme Grad paahviler der ogsaa Thinget den Pligt at udøve dem med Barsomhed, og, erkende vi, at vi i denne Sag, forsaavidt Erstatningskravet angaaer, ikke alene bestemme, om der skal anlægges Sag eller ikke, men at vi tillige ved den foregaaende Rægtelse af de fordrede Summer have affagt Dommen, da mener jeg, at deri ogsaa paahviler os alle en Dommers Pligter, og derfor troer jeg, at den Beslutning, som foreløbigt er tagen af dette Thing ved nærværende Sags første Behandling, er uretfærdig i Ordets høiere og ædlere Forstand; den kan stemme med Lovens Bogstav, men den stemmer ikke med Retfærdighed (Aa! Aa!); ja, mine Herrer, De afbryde mig, men jeg beder dog, at De i en Sag af denne Vigtighed, hvor der er Spørgsmaal om saamange Mænds og Familiers hele Belfærd, med Rolighed ville høre, hvad der kan ansøres til Fordeel for dem. Jeg anseer nu denne Beslutning for at være uretfærdig; thi, hvor deelte Meningerne end kunne være om Hensigtsmæssigheden af de Rustninger, hvorom her er Tale, og, uagtet jeg her har hørt en æret Rigsdagsmand udtale, at alle fornuftige Mennesker med ham vare enige om at fordømme dem, saa mener jeg dog, at Ingen med Ret skal kunne paastaae, at disse Rustninger staae i aabenbar Strid med en forstandig Betragtning af Forholdene paa den Tid, Beslutningerne om dem bleve tagne (En Stemme: Jo, netop paa den Tid!), ja, det er derom, Spørgsmaalet dreier sig; men det er jo umuligt at frembringe noget afgørende Beviis enten i den ene eller den anden Retning, men jeg mener, at, naar vi i denne Sag fremtræde og handle som Dommere, ere vi forpligtede til ei at lade Noget gjælde som Beviis, som ikke er et fuldstændigt Beviis, ere vi pligtige til i Tvivlen at lade den for den Tilstalte gunstigste Forklaring gjælde.

Dertil kommer endnu, at, dersom vi behandle alle de foreliggende Tilfælde paa

samme Maade, naar vi baade ville gjøre Straffean svar og Erstatningskrav gjældende, saavel med Hensyn til de Rustninger, der have fundet Sted under Krigsministeriet, som med Hensyn til dem, der have fundet Sted under Marineministeriet, naar vi ville gjøre begge Ansvar gjældende, saavel med Hensyn til Rustningerne som med Hensyn til de andre Overdrivelser under Krigsministeriet, da begaae vi, troer jeg, en Uret; jeg troer, at disse Tilfælde ere høist forskjellige, thi ved de Overskridelser, med Hensyn til hvilke Fleertallet er enigt med Mindretallet i, at ogsaa Erstatningskravet skal gjøres gjældende, er Forholdet et ganske andet end ved Overskridelserne paa Grund af Rustningerne. Det førstnævnte Slags Udgifter er steet for endeel i mod Thingets bestemte Rægtelse, og om dem kan vist Ingen paastaae, at det var nødvendigt at afholde dem paa den Tid, de bleve afholdte. Men Intet af dette kan ansøres om Rustningerne; skulde de foretages, da maatte de foretages paa den Tid, de bleve foretagne, de kunde ikke opsættes til en anden Tid, og om dem havde Rigsdagen saa langtfra udtalt sig benægtende, at den tværtimod ved flere Leiligheder, og navnlig ved sin sidste Afstemning over Finantsloven, havde viist, at den gik ind derpaa. Men jeg finder desuden ogsaa, at der er Forskjel imellem de Rustninger, der have fundet Sted under Krigsministeriet, og de Rustninger, der have fundet Sted under Marineministeriet. Gjennemlæs vi Indstillingerne i den Henseende fra Ministrene til Hans Majestæt Kongen, da fremgaaer der en stor og betydelig Forskjel. Som jeg allerede tidligere har tilladt mig at fremhæve, mener jeg, at det klart fremgaaer, at Marineministeren ikke har udtalt noget som helst Forsæt om at ville omgaae Rigsdagen. (Jo!) Ja, det ligger ikke i Udtrykkene i Indstillingen (S. A. Hansen: Vi have ikke læst hele Indstillingen!) Nu mener jeg, at, dersom vi domme alle disse Tilfælde paa samme Maade, da udøve vi en drakonisk Retfærdighed, som kun veed at anvende den højeste Straf for de mindste som for de største Forseelser. Jeg troer tillige, at den tagne Beslutning er uklog; den er uklog, ikke alene af den Grund, at den er uretfærdig, men den er ogsaa uklog i og for